

RAIETÖÖLINE I

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid raietöölise I kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Metsanduse Kutsenõukogu juurde moodustatud metsamajanduse töörühm koosseisus:

Veiko Belials	Luu Metsanduskool
Aino Mölder	Luu Metsanduskool
Andres Talijärv	Eesti Metsatööstuse Liit
Jüri Koort	Riigimetsa Majandamise Keskuse Halliku Metskond
Andres Müürisepp	Luu Metsanduskool
Aita Sauemägi	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus

Ajavahemikus 5.-15.05.2003. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 38 metsandusettevõtte (ja koolitaja) esindajat Eesti erinevatest piirkondadest.

Raietöölise I kvalifikatsiooni sisaldava lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskuse nõuete võrdleva analüüsiga ja Soome kutsekvalifikatsiooninõuete (näyttötutkintojen kuvaukset).

Nõuded raietöölise I kvalifikatsioonile on koostatud uustöötlusena. Metsatööstuse Kutsenõukogu poolt 24. novembril 1999. a. otsusega nr. 4 kinnitatud raietöölise I kutsestandard on kehtetu.

Raietöölise I kvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on kinnitatud 28. mail 2003. a. Metsanduse Kutsenõukogu otsusega nr. 12.

Kutsestandardis sisalduv kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määramine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomaduste.

Kutsekvalifikatsioon - antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kutsekvalifikatsioonisüsteemis on viis taset, kusjuures I tase on madalaim ja V tase kõrgeim.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste ning vilumuste ja kogemuste omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutavas olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kõik kutsed ei eelda kvalifikatsioonitasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtaase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub raietöö metsamajanduse, metsavarumise ja neid teenindavasse tegevusvaldkonda, kood 020.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub raietöölise 6. pearühma “Põllumajanduse ja kalanduse oskustöölised”, kood 614.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Raietöölise I
Inglise keeles:	Logger I
Soome keeles:	Hakkuutyöläinen I
Vene keeles:	Бензомотопильщик I

5 KUTSEKIRJELDUS

Raietöölise on oskustöölise, kes teeb puiduvarumise ja metsakasvatusega seotud raietöid. Raietöölise tunneb mootorsae ja teiste vajalike töö- ja turvavahendite ehitust ning oskab neid kasutada ja korras hoida. Raietöölise juhindub raielangi ülestöötamise tehnoloogiast, luues optimaalsed töötingimused metsamaterjalide kokkuvedajatele.

Kutse eeldab orienteerumisvõimet looduses ja füüsilist vastupidavust. Töö on keskmisest kõrgema ohtlikkusega.

Raietöölise I kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kinnitatud õppekavaga kursuste läbimine, töötervishoiuarsti tõend ja teadmisi ja oskusi tõendav kutseksam.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

6.1.1 Õigusaktid

- 1) metsaseadus
- 2) tööõiguse

6.1.2 Töökeskkonna ohutus

- 1) tööohutus ja töötervishoid
- 2) tuleohutus
- 3) elektriõhutus

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

- 4) jäätmekäitlus
- 5) esmaabi
- 6.1.3 Kutse-eetika

6.2 Põhioskused ja -teadmised

- 6.2.1 Metsapuuliigid, nende tundmine ja omadused
- 6.2.2 Puiduvarumistehnoloogiad
- 6.2.3 Ümarmetsamaterjalide kvaliteet, mõõtmine ja tähistamine
- 6.2.4 Tüve optimaalse järkamise põhimõtted
- 6.2.5 Mootorsaagide ehitus
- 6.2.6 Mootorsaagide tehniline hooldus
- 6.2.7 Küttesegud ja määrdeained
- 6.2.8 Töö- ja turvavahendid ning nende korrashoid (vt lisa A)
- 6.2.9 Keskkonnakaitse
 - 1) keskkonnajuhtimissüsteem
 - 2) säästev metsade majandamine
 - 3) vääriselupaigad ja bioloogiline mitmekesisus
- 6.2.10 Töövõtted ja ergonoomia
 - 1) metsauuendustöödel
 - 2) puude langetamisel, laasimisel, järkamisel ja koondamisel
 - 3) noorendike hooldamisel
 - 4) raietel eritingimustes (tormikahjustused, teede ja õhuliinide lähedus, nõlvad)
 - 5) metsakultuuride hooldamisel
 - 6) kuivendussüsteemide hooldamisel

6.3 Lisaoskused ja -teadmised

- 6.3.1 Taimlatööd

6.4 Isikuomadused ja võimed

- 1) vastutusvõime
- 2) kohanemisvõime
- 3) otsustusvõime
- 4) füüsiline võimekus ja hea tervis

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

RAIETÖÖLISE TÖÖS KASUTATAVAD TÖÖ- JA TURVAVAHENDID

- 1) mootorsaed (kettsaag, võsasaag, trimmer, oksasaag)
- 2) teritusvahendid
- 3) turvariided
- 4) turvasaapad
- 5) kiiver kaitsevõre ja kõrvaklappidega
- 6) tööriistavöö
- 7) mõõdulint
- 8) haaratsid, konksud
- 9) langetuslabidas (pöördekonksuga)
- 10) langetuskiilud
- 11) kombikanister
- 12) võsakiin
- 13) esmaabi pakend